

Lleida produeix més electricitat que la que consumeix, de manera que la que no utilitza va a la xarxa i s'exporta. No obstant, l'electricitat suposa a Catalunya només un 25% dels recursos energètics utilitzats al cap de l'any. La resta, especialment petroli i gas, són d'importació. El balanç energètic negatiu aconsella estalviar en consum.

ENERGIA CRISI I ESTALVI

Autonomia només elèctrica

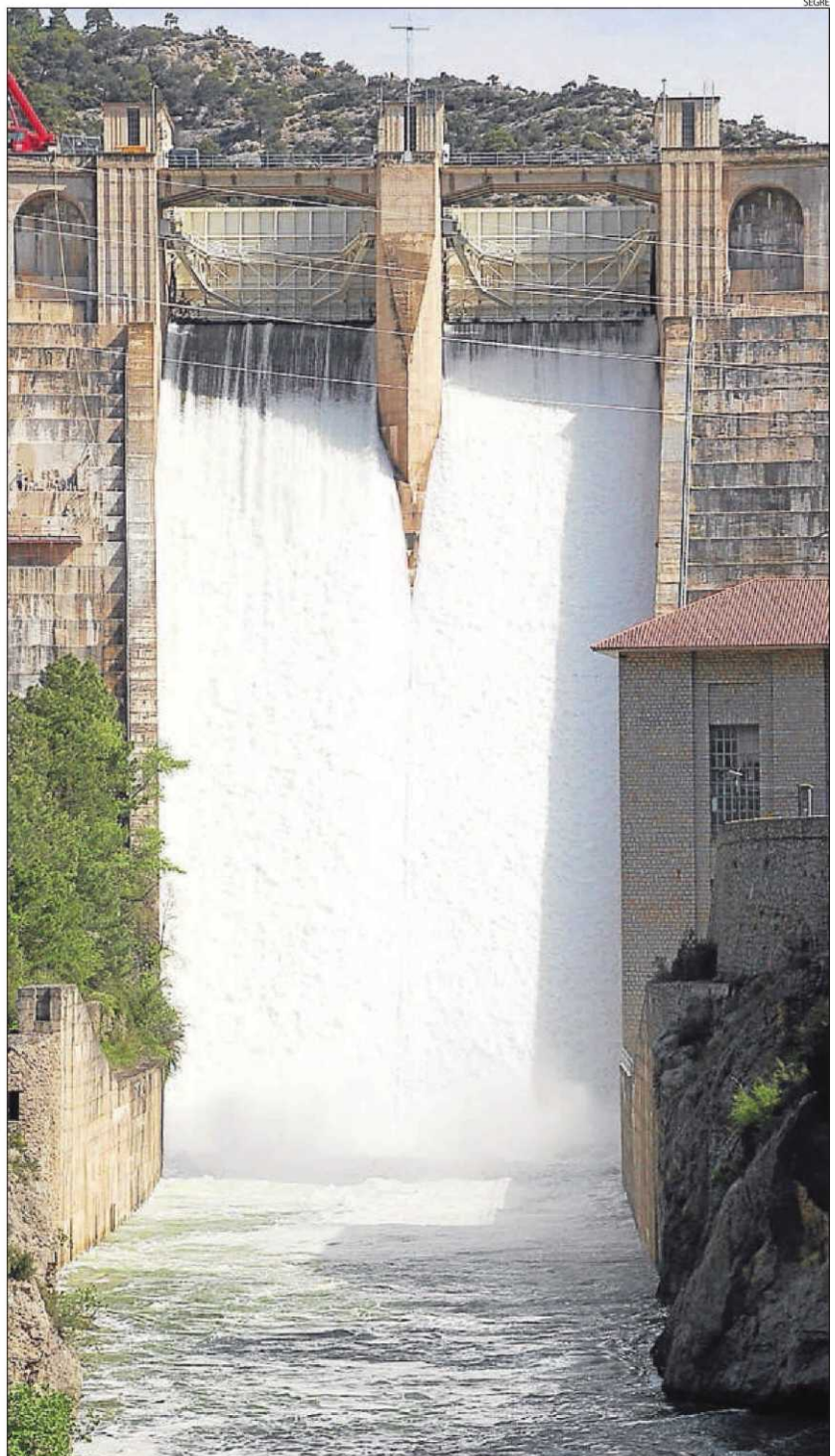
Lleida produeix més electricitat de la que consumeix però aquesta font és només un 25% de l'energia total || Un informe de Greenpeace assegura, no obstant, que sols explota un 2% dels seus recursos

H. C.
|LLEIDA| El debat sobre el consum energètic derivat de l'escalada del preu del petroli arran de la crisi líbia ha arribat en un moment en què la contracció econòmica està assolint nivells igualment històrics. Aquesta combinació ha comportat que les administracions enfoquin els seus discursos públics cap a la necessitat de reduir el consum energètic, més que en la potenciació de les energies alternatives, per a les quals sembla que tampoc hi ha diners.

Espanya és deficitària en energia. Segons Greenpeace, "les dades oficials assenyalen que un 80% de l'energia s'importa de l'exterior", afirma José Luis García, responsable de l'informe *Catalunya 100% renovables*, presentat per l'organització el 2008. "La realitat és pitjor, perquè es compta com a pròpia l'energia

nuclear, quan a Espanya no hi ha urani". "Paradoxalment, en producció elèctrica som exportadors gràcies a les renovables," afegeix.

L'equació és extrapolable al balanç energètic a Lleida. I encara més. La llarga tradició en producció hidroelèctrica, iniciada amb el desembarcament de l'antiga Enher al Pirineu als anys 50 (quan el concepte de renovable encara no s'havia encunyat), assegura en l'actualitat l'auto-suficiència elèctrica dels lleidatans. Per exemple, la demanda d'electricitat de les llars de Lleida dimarts passat va ser l'equivalent a 7.605 megawatts/hora (MWh, com s'expressa l'energia, en aquest cas, consumida en un dia), mentre que la producció mitjana un dia, només a través de les centrals d'Endesa, seria de 8.400 MWh, segons fonts de la companyia. Això impli-

SEGRE

POTÈNCIA INSTAL·LADA I POTENCIAL TEÒRIC

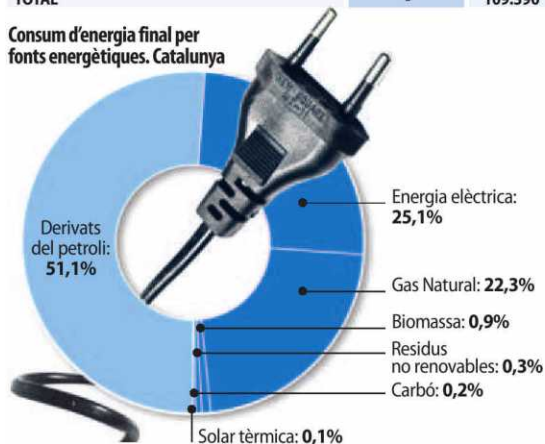
Potència instal·lada a Lleida segons les últimes dades de la direcció general d'Energia

TIPUS	N. INSTAL·LACIONS	POTÈNCIA MW
Cogeneració i grups electrògens	18	134,8
Eòlica	3	134,0
Fotovoltaica	800	63,0
Hidràulica (règim especial)	74	147,2
Purins de porc	3	47,3
Residus industrials renovables	2	15,0
Tractament de residus en granges	3	0,9
Centrals tèrmiques convencionals servei públic	1	1,8
Hidràulica	43	1.614,6
TOTAL	947	2.158,6

Potencial teòric de producció d'energies renovables a Lleida segons Greenpeace

Geotèrmica	-	60
Biomassa	-	430
Eòlica	-	17.700
Xemeneia solar	-	7.000
Fotovoltaica en edificis	-	4.400
Fotovoltaica en parcs solars	-	7.500
Solar termoelèctrica	-	72.300
TOTAL	-	109.390

Consum d'energia final per fonts energètiques. Catalunya

Explotació hidroelèctrica. El pantà d'Oliana, al Segre, és un dels principals exponents.

ENERGIA CRISI I ESTALVI

A Lleida hi ha 945 instal·lacions per a la producció d'energia, amb un potencial de 2.158,6 megawatts. Entre d'altres, són parcs solars, 800 equipaments de fotovoltaica i 18 plantes de cogeneració.

Només la companyia Endesa té a Lleida 43 centrals que produeixen electricitat amb l'impuls de l'aigua dels rius. Són la majoria de les que té a Catalunya (unes 50). Hi ha 74 centrals més en règim especial.

ca que les centrals hidràuliques que la companyia té a Lleida (amb una potència instal·lada de 1.614 MW) serien suficients per proveir la demanda elèctrica de les llars de Ponent i el Pirineu. Però n'hi ha més.

Segons dades de la direcció general d'Energia i Mines, a la hidràulica s'hi han d'afegir 542,2 MW de potència que sumen 904 instal·lacions de cogeneració, molins de vent, instal·lacions fotovoltaïques, hidràuliques en règim especial, plantes de purins i de residus industrials renovables i plantes de tractament de residus de granges. Una central tèrmica aporta 1,8 MW més, de manera que la potència total instal·lada és de 2.158,6 MW.

No obstant, l'informe de Greenpeace (vàlid en un horitzó situat el 2050) assenyalava que l'aigua, la radiació solar i el patrimoni forestal de Lleida la situen entre les províncies amb més potencial de producció, fins a arribar a un sostre màxim de més de 109.000 MW, explica José Luis García, responsable de l'informe. Això implica que Lleida tot just ha desenvolupat el 2 per cent del seu potencial.

Malgrat tot, l'energia elèctrica és només un 25% de l'energia final que es consumeix a Catalunya, segons dades de l'Institut Català d'Energia recollides pel Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports. La resta són derivats, principalment, del petroli (51%) i gas natural (22%) i els seus principals productors són al Pròxim Orient, l'Àfrica i Rússia, per la qual cosa el saldo energètic és clarament negatiu.

En aquesta situació, les administracions s'han sumat al carro dels experts, que aconsellen des de fa anys reduir la dependència energètica per evitar, precisament, que qüestions geopolítiques posin contra les cordes el consumidor. "El més intel·ligent", assenyalava l'arquitecte Josep Bunyesc, és "fomentar un estalvi en el consum". L'autonomia total és per ara una utopia, indica la científica Luisa Cabeza.

Per Greenpeace, "el que no pot ser és que s'impulsin una altra vegada les energies brutes" com, segons denuncia José Luis García, passa amb ajudes al carbó i recerques de petroli en punts com la costa catalana. "Hi ha un fre deliberat a les renovables davant de la caiguda del consum per la crisi", darrere de la qual hi ha, afegeix, una disputa entre els grans actors del mercat.

"L'Administració no ha construït edificis eficients"

Els experts animen els governs a donar exemple en estalvi energètic || La despesa domiciliària podria reduir-se un 10% amb pràctiques adequades

Josep Bunyesc davant del seu habitatge i despatx. A la dreta, tres panells solars contribueixen a l'estalvi.

LLEIDA | Suïssa, Alemanya o Àustria són exemples que utilitza l'arquitecte Josep Bunyesc per parlar d'una política energètica activa i coherent. "A Àustria, on fa anys que coneixen les possibilitats d'estalvi amb construccions d'alta eficiència, han declarat que volen aconseguir l'autonomia energètica sense petroli." "Aquí —afegeix l'arquitecte, especialitzat en aquest tipus d'edificis— l'Administració no ha construït de forma eficient, que jo sàpiga."

Per Luisa Cabeza, científica de la UdL, les possibilitats de reduir en el consum energètic són, en bona part, una qüestió d'exemple. "Els primers que n'han de donar són les administracions. No pot ser que una seu pública tingui la calefacció a tota màquina, o que a l'estiu hi faci massa fred per l'aire condicionat."

Bunyesc viu tal com sent la seua professió. Un habitatge als afores de Lleida de dos-cents metres quadrats li serveix de residència i de despatx. Està cons-

Contràriament al que passa en la majoria de municipis i carreteres, al polígon de Bell-lloc tot l'enllumenat està encès a la nit.

SUBMINISTRAMENTS

Reduir la factura elèctrica, prioritat municipal

Endesa admet un augment de la morositat en els rebuts de les administracions

LLEIDA | Fins a 86 ajuntaments de Lleida han canviat recentment de companyia subministradora d'electricitat per buscar les tarifes més barates i estalviar en enllumenat públic. D'altres han

decidit, a més, apagar la meitat dels fanals amb el mateix objectiu.

Bell-lloc n'és una excepció: els robotaris de coure i materials d'obra han portat l'Incasol,

promotor del polígon industrial, a mantindre-hi encesos tots els llums per evitar sostraccions, el cost de les quals multiplica per vuit el preu de l'electricitat a l'any. L'alcalde, Ramon Cònsola,

explica que en dos o tres mesos, "quan s'acabi el període de prova, s'apagaran dos de cada tres bombetes, però els fanals seguiran connectats per evitar els furtus. La companyia Endesa,

El consum energètic pot reduir-se tant a través d'inversions, per exemple, aïllant els habitatges, com amb petites pràctiques domèstiques que poden arribar a suposar fins a un 10% de la despesa al cap de l'any.

El balanç energètic espanyol se salda, segons dades oficials esmentades per Greenpeace, en un 80% d'importacions. La dependència és molt elevada en petroli i gas, que procedeixen, principalment, de l'Àfrica.

truït amb material aïllant (de setze a vint-i-vuit centímetres de llana d'ovella, segons si és paret o teulada, coberta als dos costats de fusta); dobles vidres especials i calefacció de terra radiant amb aigua que s'escalfa amb electricitat. A fora, les plaques solars contribueixen a la seua producció.

El consum d'aquest habitatge en calefacció equival, afirma Bunyesc, a 2.000 kW/h a l'any: uns 200 euros a l'any, als quals s'han de sumar 400 euros més per al voltant de 3.000 kW/h que se'n van en la llum, la cuina i l'escalfament de l'aigua corrent. En contraposició, la despesa en calefacció per gas d'un pis en els mesos de més consum (del desembre al febrer) pot equivaldre a 431 metres cúbics de gas, seguint un exemple d'una família de tres membres de Lleida. En proporció, són 5,063 kW/h i el rebut ha pujat a 273,67 euros. Per Bunyesc, al marge de l'aïllament i la introducció de renovables, les petites pràctiques contribueixen a reduir la despesa a casa. Segons alguns estudis, fins a un 10%.

"A l'hivern cal deixar, de dia, les persianes apujades i les cortines obertes (si són blanques, repel·leixen la llum) per aprofitar al màxim la calor natural. A la nit, al contrari. I a l'estiu, al revés. També cal adaptar els sistemes de calefacció comunitaris a les temperatures reals de cada pis, cosa que es pot fer amb un simple regulador. I als edificis públics, s'hauria d'ensenyar als seus bidells a regular-ne els consums", explica.

LES DADES

5.000

KW/HORA A L'ANY

És el consum anual d'energia d'una casa de 200 metres quadrats construïda amb sistemes d'alta eficiència energètica. Equival a una despesa anual en electricitat de 600 euros. Per contra, un pis de dimensions mitjanes a Lleida pot suposar una despesa de gairebé 300 euros en calefacció a l'hivern.

65%

D'ESTALVI

El grup d'investigació d'energia aplicada de la UdL, que dirigeix Luisa F. Cabeza, ha demostrat que el material aïllant en les construccions estalvia fins a un 50% del consum energètic, al qual es pot afegir un 15% més amb altres materials que aportin més inèrcia tèrmica.

MAGDALENA ALTISENT

principal subministradora, admet al seu torn un increment arran de la crisi dels impagaments per part de totes les administracions. Encara així, fonts de l'elèctrica assenyalen que no s'ha arribat a tallar la llum a cap equipament municipal, però que sí que han expedit els primers avisos. Si es donés el cas, explica la companyia, l'enllumenat de carrers i semàfors seria l'últim a to-

car i passarien al davant instal·lacions secundàries com edificis de baix ús. A Lleida, diversos ajuntaments han admès endarreriments en el pagament de la factura de la llum de fins a sis mesos. Pel que fa a consum general, Endesa assegura que la reducció s'ha notat només en el sector industrial, a causa, en part, del tancament d'empreses o per una menor activitat.